

Udklipsark: Danske soldater - Artilleri

Indledning



"Efter den tyske overgivelse i 1945 var artilleriet helt udgået for materiel. I forbindelse med genopbygningen af hæren anskaffedes engelsk materiel, og det nye feltartilleri blev den engelske 25 pounder kanon, der fik betegnelsen *88 mm L/27 feltkanon M.45E*. Den var vores eneste feltpjece indtil tilgangen af amerikansk materiel i 1950'erne. Luftværnsartilleriet blev fra starten bedre udrustet, idet man allerede i 1945 fik den solide engelske *40 mm L/60 Luftværnskanon M.45E*."

Citatet er hentet fra Tøjhusmuseets hæfte *Dansk Landartilleri 1400-2000* En oversigt af Ole L. Frandsen (Særtryk af Dansk Artilleritidsskrift, nr. 4, august 1997, 83. årgang).

Udklipsarket "Artilleri"

Arket fra serien "Danske soldater" bestod af de tegninger, som nu er gengivet på fire A4-ark. Der var mange legemuligheder i soldaterne og samtidig en vis realisme

- en observatør
- en ordonnans, som afleverer en melding til en officer
- to pjecer af feltartilleriet - en i skudstilling og som netop afgiver skud
- to pjecer fra luftværnsartilleriet - en i skudstilling og som netop afgiver skud

Desværre er der ikke vist kanontraktorer og lignende.

Feltartilleriet

Her er tegneren så gået galt i byen, når motiverne skal være dansk artilleri!

Tegningerne af feltartilleriets pjecer viser ikke de i indledningen nævnte 88 mm feltkanon M.45E, men en tidligere udgave af 25 pounderen, nemlig *Ordnance QF 25pr Mark I*, eller som den populært var kendt *18/25 pounder*.

Denne pjece blev til i 1936, hvor man besluttede at anskaffe en ny feltkanon til erstatning for den eksisterende 18 pounder Field Gun (kaliber: 83,8 mm). Der ville imidlertid gå nogle år, før den nye pjece kunne tages i brug, så man besluttede, at bore kanonrørene på de eksisterende feltkanoner ud, således at de matchede den nye kaliber (88 mm). 18/25 pounderen var rygraden i det engelske feltartilleri i Frankrig 1939-1940.

Den feltkanon, som senere tilgik det danske artilleri, så først dagens lys i vinteren 1939 og deltog i kamp første gang i Norge i 1940.

Når dette så er sagt, så må det straks tilføjes, at tegneren på glimrende vis illustrerer 18/25 pounderen og med besætningerne i de eksercermæssigt korrekte stillinger.

Luftværnsartilleriet

Heller ikke her er der overensstemmelse mellem virkelighed og tegninger.

Tegneren har ikke vist 40 mm luftværnskanon M.45E, men den engelske 94 mm luftværnskanon - 3,7in *Anti-Aircraft Gun*. Denne pjeces indgik i de engelske luftværnsartilleri fra 1938 og gjorde god fyldest gennem hele krigen.

Det danske luftværnsartilleri fik først en lignende pjeces, da den amerikanske 90 mm luftværnskanon M.1950 blev indført.

Hvad der har fået tegneren til at gengive den tunge luftværnskanon i stedet for den lette, kan man kun gisne om. Måske hans forlæg har været et engelsk udklipsark eller blot "forkerte" fotografier. Under alle omstændigheder, så har han også her ramt pjecen korrekt og viser igen besætningerne i de eksercermæssigt korrekte stillinger.

Som et kuriosum kan det nævnes, at det originale udklipsark har en pil, der på den sidste tegning markerer, at mundingsrøgen skal placeres foran munden på luftværnskanonen. På arket - og min gengivelse - er der blot ikke plads til at det er tegnet foran munden.

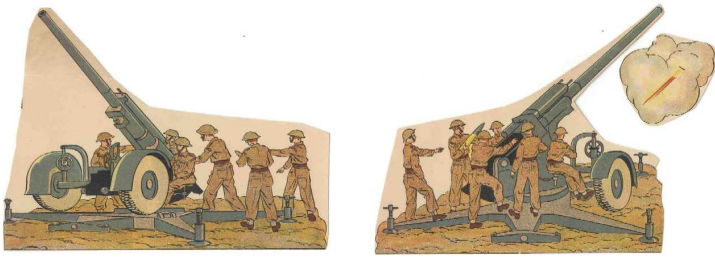
Uniformering

Soldaterne er iført Uniform M/44, som var en kopi af det engelske battledress samt Feltkappe M/44. Stålhjelmene er også af engelsk oprindelse.

Alle tegninger viser også soldaterne med webbing-gamacher, undtagen officeren (der modtager melding), som bærer sko.

På skulderen bærer soldaterne den såkaldte *shoulder-title*, som bærer regimentets navn.





Afslutning

Jeg har haft udklipsarket fra en gang i begyndelsen af 1960'erne, hvor jeg fik det forærende af min far. Naturligvis blev det klippet ud, så jeg kunne lege med tingene og monteret på træklodder eller lænet op af andre ting, så gjorde kanonerne god fyldest.

Nu er de så blevet foreviget for eftertiden og jeg håber, at andre kan få lige så stor fornøjelse af soldaterne, som jeg har haft. Om man vil klippe dem ud og lege med dem på gulvet, det er måske at gå for vidt, men indsat i en mappe er de nu også interessante at se på.

Kilder:

1. *Dansk Landartilleri 1400-2000* af Ole L. Frandsen, Tøjhusmuseets 1997 (Særtryk af Dansk Artilleritids-skrift, nr. 4, august 1997, 83. årgang.)
2. *British & American Artillery of World War 2* af Ian V. Hogg, Arms and Armour Press, London 1978, ISBN 0-85368-242-9.
3. *Danske Uniformer 1900-1990, Hæren og Flyvevåbnet* af Bjørn A. Nielsen, Tøjhusmuseet 1992, ISBN 87-89022-26-2.

Per Finsted